

УДК 342.23:343.3/7(477)

С.П. Старосольська,
аспірантка кафедри кримінального права та кримінології
юридичного факультету Львівського національного університету
імені Івана Франка

РОДОВИЙ ТА БЕЗПОСЕРЕДНИЙ ОБ'ЄКТ ЗЛОЧИНІВ, ЩО ПОЛЯГАЮТЬ В УХИЛЕННІ ВІД ВІДБУВАННЯ ПОКАРАНЬ, НЕ ПОВ'ЯЗАНИХ З ІЗОЛЯЦІЄЮ ОСОБИ

Анотація. Досліджено проблеми розуміння родового та безпосереднього об'єктів злочинів, які полягають в ухиленні від відбування покарань, не пов'язаних з ізоляцією особи; «правосуддя», що виступає родовим об'єктом відповідної групи злочинів. В результаті цього зроблено висновок про необхідність внесення змін до чинного законодавства України шляхом перенесення норм, якими встановлено кримінальну відповідальність за ухилення від відбування покарань, не пов'язаних з ізоляцією особи, до КК України «Злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та злочини проти журналістів». Запропоновано бачення розуміння безпосереднього об'єкта злочинів, які полягають в ухиленні від відбування покарань, не пов'язаних з ізоляцією особи.

Ключові слова: правосуддя; родовий об'єкт злочинів проти правосуддя; безпосередній об'єкт злочинів, які полягають в ухиленні від відбування покарань, не пов'язаних з ізоляцією особи.

Постановка проблеми. Незважаючи на тривалий розвиток кримінального законодавства та доктрини кримінального права України, питання аналізу об'єкта будь-якого злочину, в тому числі злочинів, що полягають в ухиленні від відбування покарань, не пов'язаних з ізоляцією особи, вважається одним з найбільш дискусійних і найбільш складних в теорії кримінального права. Той теоретичний та практичний інтерес до його встановлення, який виникає при дослідженні окремих складів злочинів, звичайно ж, не є штучним. Правильне розуміння об'єкта злочину допомагає визначити місце конкретного злочину в системі Особливої частини КК України, зробити належним чином кримінально-правову кваліфікацію вчиненого діяння, розмежувати суміжні склади злочинів,

відокремити злочини від інших діянь, призначити справедливе покарання тощо. А тому, враховуючи відсутність спільного розуміння його змісту при дослідженні злочинів, що полягають в ухиленні від відбування покарань, не пов'язаних з ізоляцією особи, наявність невирішеної дискусії щодо визначення місця відповідних злочинів в структурі КК України, відсутність єдиного концептуального підходу щодо розуміння змісту поняття «правосуддя» як родового об'єкту злочинів, передбачених розділом XVIII КК України, проблема аналізу їх об'єкта потребує негайного вирішення.

Стан дослідження. Дослідниками, які займалися вирішенням проблеми розуміння змісту загального поняття «об'єкт злочину», є: М.І. Бажанов,

В.К. Гришук, В.Я. Тацій, С.Б. Гавриш, П.С. Матишевський, І.Я. Козаченко, Б.О. Кириш, П.П. Андрушко, В.М. Трубніков та інші. При цьому, аналіз родового об'єкта злочинів проти правосуддя, враховуючи загальнотеоретичні напрацювання, здійснювали такі науковці як С.І. Тихенко, В.М. Фінкель, Л.М. Палюх, С.Є. Дідик, Є.В. Валькова та ін. Однак, детального дослідження об'єкта злочинів, що полягають в ухиленні від відбування покарань, не пов'язаних з ізоляцією особи, не зроблено до сьогодні.

Враховуючи вищенаведене, **метою** даної статті слід вважати розкриття змісту родового об'єкта злочинів проти правосуддя, висвітлення на підставі цього позиції щодо місця злочинів, які полягають в ухиленні від відбування покарань, не пов'язаних з ізоляцією особи, у структурі КК України, аналіз та визначення їх безпосередніх об'єктів.

Виклад основних положень. Згідно теорії кримінального права, родовий об'єкт — це сукупність однорідних суспільних відносин, взятих під охорону спеціально передбаченою групою норм кримінального закону [1, с. 73]. Більш ґрунтовно висвітлюючи зміст даного поняття В.Я. Тацій зазначає, що родовий об'єкт — це певне коло тотожних або однорідних за своєю соціально-політичною та економічною сутністю суспільних відносин, які тому й охороняються єдиним комплексом взаємопов'язаних кримінально-правових норм [2, с. 86].

Виходячи з цього, та беручи до уваги назву розділу XVIII КК України — «Злочини проти правосуддя», можна констатувати, що родовим об'єктом даної групи злочинів буде сукупність однорідних та тотожних суспільних відносин, які пов'язані із здійсненням правосуддя.

Натомість, ще Я.М. Кульберг зазначав, що злочини, передбачені XVIII роз-

ділом КК України, хоча й посягають на інтереси правосуддя, спеціальним об'єктом такого посягання є не лише правосуддя, а й інтереси особи [3, с. 4]. За його словами, шкода, що заподіюється інтересам особи злочинами проти правосуддя настільки велика і значна, що вказівка на них як на складову частину об'єкта посягання поглиблює уявлення про сутність і велику суспільну небезпеку злочинів проти правосуддя [3, с. 4].

Але чи можна говорити про те, що злочини проти правосуддя, крім останнього, посягають лише на інтереси особи? Адже в той час, коли злочином проти правосуддя і, справді, заподіюється шкода особі, така спричиняється особі не безпосередньо, а саме шляхом порушення правосуддя [4, с. 13]. З іншої сторони, чому автор не звертає увагу на порушення інтересів держави, зокрема, при вчиненні таких злочинів, як ухилення від відбування покарань, не пов'язаних з ізоляцією особи? У даному випадку ми можемо говорити про порушення суспільних відносин, які пов'язані із відбуванням покарання особою, а отже і виконанням вироку суду, яким призначено таке покарання. А тому про те, що таким чином порушуються інтереси держави, і визначення Я.М. Кульберга не відповідає змісту тих норм, що передбачені розглядуваним розділом.

Враховуючи вищенаведене виникає питання, як правильно визначити родовий об'єкт злочинів, що поміщені у розділі XVIII КК України? Що розуміти під поняттям «правосуддя», яке використане законодавцем у його назві? Чи є це діяльність виключно суду, чи й інших органів, пов'язаних із забезпеченням його функціонування?

Сьогодні у більшості випадків правосуддя розглядається як правозастосовна діяльність суду з розгляду і

вирішення у встановленому законом процесуальному порядку віднесених до його компетенції цивільних, господарських, кримінальних та адміністративних справ з метою охорони прав та свобод людини та громадянина, прав і законних інтересів юридичних осіб та інтересів держави [5, с. 50]. Також під правосуддям розуміють певну діяльність судів через розгляд і вирішення судових справ у судових засіданнях за участю сторін у відповідній процесуальній формі [6, с. 10].

Надаючи тлумачення положень Основного закону держави — Конституції України, в ч. 1 ст. 124 якої зазначено, що правосуддя в Україні здійснюється виключно судами. Делегування функцій судів, а також привласнення цих функцій іншими органами чи посадовими особами не допускається [7] (аналогічні норми містяться в ч. 1 ст. 5 Закону України «Про судоустрій та статус суддів» від 7 липня 2010 року [8]), Конституційний Суд України відзначив, що «правосуддя — це самостійна галузь державної діяльності, яку суди здійснюють шляхом розгляду і вирішення в судових засіданнях в особливій, встановленій законом процесуальній формі цивільних, кримінальних та інших справ» [9].

Таким чином, робимо висновок про те, що за загальним сприйняттям та аналізом норм чинного законодавства, яке стосується різних галузей права, під правосуддям сьогодні і, справді, слід розуміти хоча й особливий різновид державної діяльності, але такий, що втілюється в реалізації частини функцій саме суду.

При цьому, враховуючи зміст норм, що містяться у розділі XVIII «Злочини проти правосуддя» науковці-криміналісти говорять про необхідність розуміння правосуддя у широкому значенні. На їхню думку, правосуддя — це

не лише діяльність судових органів, а й діяльність органів, що сприяють здійсненню правосуддя, зокрема, органів досудового слідства, прокуратури та органів, що відають виконанням судових рішень, вироків і призначених покарань [10, с. 319]. Такої позиції дотримується, зокрема, В.О. Навроцький, зазначаючи, що «правоохоронні органи поряд із судовими органами утворюють систему органів правосуддя» [11, с. 527]. В цьому аспекті наводить своє бачення і Н.А. Носкова, яка визначає, що посягання на інтереси правосуддя є посяганням на нормальну діяльність суду, прокурора, органів досудового розслідування по здійсненню завдань правосуддя [12, с. 10].

Визначаючи родовий об'єкт тих посягань, що входять до розділу XVIII КК України, Є.Л. Стрельцов говорить про суспільні відносини, що забезпечують нормальне функціонування органів дізнання, досудового слідства, прокуратури, суду, а також органів, що забезпечують виконання судових вироків, рішень, постанов [13, с. 425]. На думку С.І. Тихенка, незважаючи на загальне поняття правосуддя, згідно якого «це заснована на дотриманні законів діяльність суду», під родовим об'єктом таких злочинів слід розглядати діяльність не тільки суду, а й тих органів, які безпосередньо сприяють здійсненню правосуддя [4, с. 12]. Такої позиції дотримується й ряд інших науковців, які розглядаючи норми даного розділу, вказують на встановлення ними відповідальності за посягання на нормальну діяльність не тільки судової влади, а й органів, які забезпечують процесуальну діяльність по виконанню судом функцій правосуддя, а також тих, які забезпечують виконання винесених судами вироків, рішень, постанов [14, с. 565; 15, с. 363].

Але чи не суперечить таке розуміння поняття «правосуддя» формальним

законам логіки? Зокрема, щодо співвідношення обсягу та змісту даного поняття.

Як зазначає О.О. Кваша, у своїй діяльності судові органи у процесі здійснення правосуддя тісно співпрацюють з окремими правоохоронними органами. Тому законність і справедливість правосуддя напряму залежить від забезпечення діяльності органів слідства, прокуратури, внутрішніх справ, тощо [16, с. 6]. Але говорити про те, що правосуддя здійснюється такими органами не зовсім правильно.

Більше того, аналізуючи поняття «правоохоронних органів» та «правоохоронної діяльності», «органів та установ виконання покарань», розуміємо самостійність змісту даних категорій.

Так, згідно ст. 1 Закону України «Про державний захист працівників суду та правоохоронних органів» — «правоохоронні органи — органи прокуратури, внутрішніх справ, служби безпеки, Військової служби правопорядку у Збройних Силах України, митні органи, органи охорони державного кордону, органи державної податкової служби, органи і установи виконання покарань, слідчі ізолятори, органи державного фінансового контролю, рибоохорони, державної лісової охорони, інші органи, які здійснюють правозастосовні або правоохоронні функції [17].

При цьому, під правоохоронною діяльністю розуміють діяльність спеціально уповноважених державних органів, що здійснюється у визначених державою напрямах, з дотриманням встановленої процедури, спрямованої на охорону і захист права від будь-яких посягань та такої, що може супроводжуватися застосуванням передбачених законом заходів державного примусу та державного стягнення [6, с. 16].

Звідси робимо висновок про те, що це самостійний вид державної діяль-

ності, який лише може бути пов'язаним із здійсненням правосуддя, але не замінюється ним, і навпаки, адже суд, яким і здійснюється останнє, не входить до системи правоохоронних органів, не є органом боротьби із злочинністю та не відповідає за її стан у державі, хоча і контролює роботу правоохоронних органів, оцінює їх висновки і, лише у такий спосіб, попереджує злочинність [6, с. 18-19]. Незважаючи на те, що правосуддя та правоохоронна діяльність нерозривно пов'язані між собою, їх змістовне провадження знаходиться в різних державно-владних інституційних площинах, визначених принципом розподілу влад та конституційно-правовим механізмом стримувань та противаг. А тому суспільні відносини, що становлять їх зміст, не можуть бути визнані ідентичними [18, с. 98]. Аналогічний висновок можна зробити і при аналізі понять «орган» та «установа» виконання покарань, «діяльність по виконанню покарань». Такі органи не підпорядковані судовій гілці влади, а ухилення від відбування покарань, які ними виконуються, є не що іншим як протидією їх законної діяльності, що регламентується кримінально-виконавчим законодавством.

Більше того, оскільки процесуальним законодавством чітко регламентується діяльність органів по здійсненню досудового розслідування, суду, органів, на які покладено обов'язок по виконанню його рішень шляхом розмежування стадій їх процесуальної діяльності, визначення мети та способу функціонування, об'єднання такої діяльності під поняттям «правосуддя» є неможливим.

Таким чином, вважаємо, що широке розуміння поняття правосуддя не має право на існування при формуванні розділу XVIII КК України. А тому положення КК потребують змін, які можуть бути втілені шляхом вико-

ристання двох альтернативних способів [18, с. 98-99; 19, с. 76]:

1) внесення змін до назви розділу XVIII КК України для того, щоб він охоплював не тільки злочини проти правосуддя, але й інші, які посягають на пов'язані із правосуддям відносини (у зв'язку із проведенням досудового слідства, виконання та відбування покарань). Так, на думку Л.М. Палюх, для вирішення проблеми структури, змісту та назви розділу «Злочини проти правосуддя» варто було б внести зміни лише до самої назви розділу та перейменувати його на «Злочини проти порядку судочинства та виконання судових рішень» [3, с. 7]. С.Є. Дідик вважає, що відповідно до розуміння правосуддя та родового об'єкта злочинів проти правосуддя буде логічним у чинному КК України розділ XVIII «Злочини проти правосуддя» назвати «Злочини проти правосуддя та порядку діяльності, що сприяє його здійсненню» [10, с. 320]. Таку ж думку висловлює і А.Г. Мартіросян [20, с. 272]. Однак, вважаємо, що такий шлях вирішення проблеми породжує виникнення ряду нових дискусій, які, перш за все пов'язані із різним підходом до розуміння понять, таких як «правосуддя», «судочинство», «діяльність, пов'язана із здійсненням правосуддя», «діяльність, що сприяє правосуддю» тощо. До того ж, пропозиції щодо назви розділу, дані вищезгаданими науковцями, не розкривають суті всіх злочинів, які поміщені у ньому. Зокрема злочинів, пов'язаних із невідбуванням покарань.

В даному випадку, хоча й не повністю, але більш аргументованою, на нашу думку, є позиція Г.Є. Бершова, який, враховуючи необхідність охоплення однорідних суспільних відносин, на які посягають злочини, передбачені розділом, не лише правосуддя, а й

іншої діяльності суду (слідчого судді) на стадії досудового розслідування, а також діяльності органів досудового розслідування, осіб, які беруть в ньому участь, діяльності органів та установ виконання покарань, порядку його відбування громадянами, наводить думку про доцільність викладення його назви як «Злочини у сфері діяльності суду, оперативних підрозділів, органів досудового розслідування, осіб, які беруть в ньому участь, органів виконання й відбування покарань» [18, с. 99]. Але які ж це органи відбування покарань? Згідно етимологічного тлумачення даного поняття, відбувати покарання може виключно засуджений. А тому говорити про будь-які органи, на які покладені функції «відбування» покарань, не зовсім логічно.

2) виключення із розділу XVIII КК України тих складів злочинів, які безпосередньо не посягають на правосуддя, а також уточнення окремих з них. Це стосується, зокрема, злочинів, передбачених ст.ст. 371-374, 380-393, 395 КК України з пропозицією віднесення їх до розділу XV — «Злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян», а злочинів, передбачених ст.ст. 394, 396-400 КК України — до відповідних статей, присвячених кримінальній відповідальності за злочини проти життя і здоров'я, волі і честі та гідності, у сфері службової діяльності тощо в якості кваліфікуючих ознак [18, с. 98].

При цьому, аналізуючи склад злочину, передбаченого ст. 389 КК України, С.С. Мірошниченко зазначає, що його віднесення до злочинів проти правосуддя немає жодних підстав, адже виконання вироків відбувається відповідно до кримінально — виконавчих процедур, а не судових. Кримінально — виконавчим, а не Кримі-

нальним процесуальним кодексом визначено і систему органів та установ виконання покарань. Ці органи і установи жодного відношення до судової влади не мають, а ухилення від відбування покарань є не чим іншим, як протидією цим органам і установам у виконанні завдань визначених саме кримінально — виконавчим законодавством [20, с. 2]. Таким чином, ухилення від покарання, не пов'язаного із позбавленням волі (ст. 389 КК України), слід розглядати саме як злочин проти авторитету органів державної влади, а не правосуддя.

На таку позицію у своїй праці вказує і Т.В. Шимко, підкреслюючи, що злочини проти правосуддя завжди пов'язані із специфікою діяльності органів правосуддя, тому інші посягання, що порушують нормальну їх роботу, але не зв'язані із специфікою правосуддя, є злочинами проти авторитету органів державної влади або у сфері службової діяльності [21, с. 2]. При цьому, під останнім поняттям розуміють злочини, пов'язані з порушенням суспільних відносин, які виникають між органами державної влади, органами місцевого самоврядування та об'єднаннями громадян і фізичними особами з приводу дотримання їх законних прав, свобод та інтересів [15, с. 302]. Таким чином, їх родовим об'єктом визнають ту групу суспільних відносин, які виникають між органами державної влади, органами місцевого самоврядування та об'єднаннями громадян і фізичними особами у зв'язку із здійсненням адміністративно-розпорядчих функцій з метою захисту прав, свобод і законних інтересів фізичних і юридичних осіб [14, с. 485].

А тому в аспекті дослідження родового об'єкта злочинів, що полягають в ухиленні від відбування покарань, не пов'язаних з ізоляцією особи, хоті-

лося б зазначити наступне. З моменту звернення вироку суду до виконання та виникнення в особи обов'язку відбування покарання поняття правосуддя, враховуючи його етимологічний зміст, звичайно ж, застосовуватися не може. Крім того, до повного відбування покарання повноваження щодо їх виконання покладаються на органи державної влади — органи та установи виконання покарань. А тому беззаперечною вважаємо необхідність віднесення таких злочинів до розділу XV КК України.

Враховуючи такі суперечності чинного законодавства України, особливої уваги при дослідженні складів злочинів, що полягають в ухиленні від відбування покарань, не пов'язаних з ізоляцією особи, потребує їх безпосередній об'єкт. Останній, враховуючи широкий зміст поняття «правосуддя», становить лише частину суспільних відносин, що ним визначені. При цьому, аналіз диспозицій відповідних статей — ч. 2 ст. 388, ч. 1, 2 ст. 389, ч. 1, 2 ст. 390 КК України, дає підстави констатувати, що це «відносини щодо забезпечення виконання та відбування покарань». Хоча про однозначність доктринальних підходів щодо розуміння даного поняття ми не можемо говорити.

Як відомо, у науці кримінального права під безпосереднім об'єктом посягання, виходячи із загальновизнаного поняття «об'єкт злочину», розуміють конкретні суспільні відносини, які поставлені законодавцем під охорону певного кримінального закону і яким завдається або створюється загроза завдання шкоди злочином, що підпадає під ознаки даного складу [22, с. 238].

Проте таке визначення безпосереднього об'єкта зазнало неодноразової критики. Так, А.А. Піонтковський, визначаючи загальний об'єкт злочину як

суспільні відносини, робив висновок, що «безпосереднім об'єктом можуть бути суспільні відносини, але у більшості випадків вони ними не є» [23, с. 145]. А от В.К. Глістін, визначаючи загальним об'єктом злочинного посягання суспільні відносини, зазначав, що «самі суспільні відносини як певна сукупність соціальних зв'язків надзвичайно невразливі для злочинного впливу і нам невідомі випадки розриву якоїсь групи суспільних відносин шляхом злочинного посягання [24, с. 102].

Враховуючи вищенаведене ряд науковців надали свої пропозиції щодо розуміння безпосередніх об'єктів окремих складів злочинів, що полягають в ухиленні від відбування покарань, не пов'язаних з ізоляцією особи. Так, наприклад, безпосереднім об'єктом злочину, передбаченого ст. 389 КК України, розуміють правосуддя, як певне благо, у частині забезпечення виконання покарання, не пов'язаного з позбавленням волі [25, с. 886]. Інші ж, зокрема Ю.В. Александров, О.О. Дудоров, більш детально аналізуючи сутність даного складу злочину, говорять про те, що безпосередній його об'єкт — це нормальна діяльність органів, що виконують покарання, не пов'язані з обмеженням чи позбавленням волі [26, с. 614]. Характеризуючи безпосередній об'єкт злочину, передбаченого ч. 2 ст. 388 КК України, його визначають як порядок виконання рішень судів, покликаний забезпечити конфіскацію майна [27, с. 1029]. Однак чи відповідають такі визначення понять безпосереднього об'єкта конкретних складів злочинів, що полягають в ухиленні від відбування покарань, не пов'язаних з ізоляцією особи, загально визнаній термінології понять?

Як зазначає М.І. Бажанов, й на чому ми акцентували раніше, безпосередній об'єкт — це суспільні відносини, яким

спричиняє шкоду конкретний злочин. Тобто, це об'єкт окремого конкретного злочину [28, с. 32]. А отже, ним лише конкретизуються ті суспільні відносини, на які посягає злочин.

Такі відносини як і будь-які інші мають свою внутрішню структуру: предмет, суб'єкт, зміст. При цьому, характеризуючи об'єкт злочинів, що полягають в ухиленні від відбування покарань, не пов'язаних з ізоляцією особи, предметом їх відносин потрібно визнавати передбачені чинним законодавством юридичні обов'язки та суб'єктивні права суб'єктів виконання та відбування покарань; суб'єктом — органи та установи виконання покарань, а також засуджених до їх відбування осіб; змістом — врегульовану законом діяльність органів та установ виконання покарань, засудженого.

Виходячи з вищесказаного, можна говорити про те, що безпосереднім об'єктом злочинів, що полягають в ухиленні від відбування покарань, не пов'язаних з ізоляцією особи, є виключно суспільні відносини (з їх конкретним змістом та структурою) — суспільні відносини у сфері діяльності органів та установ виконання покарань при відбуванні призначеного засудженій особі покарання.

Крім того, поряд з таким об'єктом, характеризуючи об'єктивні ознаки складу злочину, передбаченого ч. 2 ст. 388 КК України, треба говорити й про предмет злочину, яким відповідно до диспозиції відповідної статті є майно, яке підлягає конфіскації за рішенням суду, що набрало законної сили.

Висновки. Здійснивши ґрунтовний аналіз одного з ключових елементів складу злочину — об'єкта злочинів, що полягають в ухиленні від відбування покарань, не пов'язаних з ізоляцією особи, робимо висновок про те, що поняття правосуддя, незважаючи на

аргументації щодо можливості його широкого трактування для використання в доктрині кримінального права, повинне тлумачитись виключно в межах положень законодавчих норм щодо його місту, безвідносно до необхідності широкого його трактування з метою упорядкування суті та обсягу змісту назви Розділу XVIII КК України. Поняття «правосуддя», на нашу думку, має функціональне відношення лише до діяльності суду. Натомість, органи та установи виконання покарань самостійні у здійсненні своїх повноважень, їх діяльність не є діяльністю, пов'язаною із здійсненням правосуддя. А тому усі склади злочинів, що полягають в ухиленні від

відбування покарань, не пов'язаних з ізоляцією особи (штрафу, позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, виправні роботи, громадські роботи, конфіскація майна, обмеження волі), повинні бути перенесені законодавцем до Розділу XV КК України. При цьому, безпосереднім об'єктом таких злочинів слід вважати ту групу суспільних відносин, які виникають між органами та установами виконання покарань та засудженими особами у зв'язку із невідбуванням покарань останніми та дотримання загального порядку управління сферою забезпечення виконання вироків суду в межах обов'язку відбування покарання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Уголовное право Украины. Общая и Особенная части: Учебник / Отв. ред. Е.Л. Стрельцов. — Х.: ООО «Одиссей», 2007. — 720 с.
2. Кримінальне право України. Загальна частина: Підручник / М.І. Бажанов, Ю.В. Баулін, В.І. Борисов та ін.; За ред. М.І. Бажанова, В.В. Сташиса, В.Я. Тація. — Х.: Право, 1997. — 368 с.
3. Палох Л. М. До питання про родовий об'єкт злочинів проти правосуддя // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. — 2008. — №3. — С. 1-7.
4. Советское уголовное право. Часть особенная. Преступления против правосудия // Тихенко С.И. — Киев. — 1970. — 106 с.
5. Юридична енциклопедія: В 6 т. / Редкол.: Ю.С. Шемчушенко (голова редкол.) та ін. — К.: «Укр. енцикл.», 1998. — Т. 5: П-С. — 2003. — 736 с.
6. Нор В.Т. Судові та правоохоронні органи України: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / В.Т. Нор, Н.П. Анікіна, Н.Р. Бобечко; за ред. В.Т. Нора. — К.: Ін Юре, 2010. — 240 с.
7. Конституція України. Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР — [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр>
8. Закон України «Про судоустрій та статус суддів» від 7 липня 2010 року — [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2453-17/print136092087518041>
9. Ухвала Конституційного Суду України про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним зверненням державного зовнішньоекономічного підприємства «Славутич-Сталь» щодо тлумачення статті 124 Конституції України і Закону України «Про міжнародний комерційний арбітраж» від 14 жовтня 1997 року (Справа № 016/1241-97) — [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/vz44u710-97>
10. Дідик С.Є. Родовий об'єкт злочинів проти правосуддя (проблеми визначення) // Часопис Київського університету права, 2011. — № 4. — С. 318-321.
11. Навроцький В.О. Кримінальне право України. Особлива частина: Курс лекцій. — К.: Т-во «Знання», КОО, 2000. — 771 с.
12. Носкова Н.А. Ответственность граждан за преступления против правосудия. — М., 1975. — С. 233.
13. Уголовное право Украины: Особенная часть: Учебник / Отв. ред. Е.Л. Стрельцов. — Х.: Одиссей, 2009. — 544 с.
14. Уголовное право Украины: Особенная часть: Учебник / М.И. Бажанов, Ю.В. Баулин, В.И. Борисов и др.; Под ред. М.И. Бажанова, В.В. Сташиса, В.Я. Тація. — К.: Юринком, Интер, 2003. — 672 с.
15. Кримінальне право України (Особлива частина): навчальний посібник / Андрій Шевчук, Марія Дякур. — Чернівці: Чернівецький національний університет, 2013. — 472 с.

16. Алексеева Н.Ю. Поняття злочинів проти правосуддя, що вчиняються свідками, експертами, перекладачами або щодо них // Наукові праці. Випуск 171. Том 183. — С. 5-7.
17. Закон України «Про державний захист працівників суду та правоохоронних органів» від 23 грудня 1993 року — [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3781-12>
18. Бершов Г.Є. Кримінальна відповідальність за втручання у діяльність судових органів: монографія / за загальною редакцією доктора юридичних наук, професора О.М. Литвинова / Г.Є. Бершов. — Х.: НікаНова, 2014. — 228 с.
19. Бурдін В.М. Окремі проблеми злочинів проти правосуддя за КК України // Життя і право. — 2004. — №2. — С. 74-78.
20. С.С. Мірошниченко Система злочинів проти правосуддя потребує упорядкування // Часопис Академії адвокатури України. — 1'2012. — № 14. — С. 1-6.
21. Шимко Т.В. Окремі аспекти визначення об'єкта посягання у злочинах проти правосуддя — [Електронний ресурс] Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/arpvchzu/2009_21/autors/shymko.pdf
22. Шевчук В.В., Охман О.В. Об'єкт злочину за кримінальним правом України // Університетські наукові записки, 2006. — № 2 (18). — С. 234-239.
23. Пионтковский А.А. Учение о преступлении по советскому уголовному праву. — М., 1961. — 666 с.
24. Костенко О.М., Ландіна-Виговська А.В. Поняття об'єкта злочину: дискусію варто продовжити // Право України. — 2008. — № 4. — С. 101-105.
25. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України. 3-тє вид., переробл. та доповн. / За ред. М.І. Мельника, М.І. Хавронюка. — К.: Атіка, 2003. — 1056 с.
26. Кримінальне право України. Особлива частина: Підручник (Ю.В. Александров, О.О. Дудоров, В.А. Клименко та ін.) / За ред. М.І. Мельника, В.А. Клименка — К.: Юридична думка, 2004. — 656 с.
27. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України. 3-тє вид., переробл. та доповн. / За ред. М.І. Мельника, М.І. Хавронюка. — К.: 2008. — 1216 с.
28. Бажанов М.И. Уголовное право Украины. Общая часть: Конспект лекций. — Днепропетровск: Пороги, 1992. — С. 162.

Старосольская С.П.

Родовой и непосредственный объект преступлений, которые состоят в уклонении от отбывания наказаний не связанных с изоляцией лица.

Аннотация. Исследованы проблемы понимания родового и непосредственного объектов преступлений, заключающихся в уклонении от отбывания наказаний, не связанных с изоляцией лица. Сделан вывод о необходимости внесения изменений в действующее законодательство путем переноса норм, устанавливающих уголовную ответственность за уклонение от отбывания наказаний, не связанных с изоляцией лица. Предложено собственное видение понимания непосредственного объекта преступлений, заключающихся в уклонении от отбывания наказаний, не связанных с изоляцией лица.

Ключевые слова: правосудие; родовой объект преступлений против правосудия; непосредственный объект преступлений, заключающихся в уклонении от отбывания наказаний, не связанных с изоляцией лица.

S. Starosol's'ka

The generic and direct objects of crimes that consist in avoiding serving of punishments not connected with the isolation of person.

Summary. This scientific article is related to research the problems of understanding the generic and direct objects of crimes that consist in avoiding serving of punishments not connected with the isolation of person. The article highlights the problem of understanding such concept as «justice» which is a generic object of crimes against justice. Therefore indicated the need to amend the current legislation of Ukraine by moving rules that establish criminal responsibility for avoiding serving of punishments not connected with the isolation of person to Section XV of the Criminal Code of Ukraine «Crimes against the authority of state agencies, local governments, citizens' associations and crimes against journalists». Moreover, in this article the author offered own vision of understanding the meaning of direct objects of such kind of crimes as crimes that consist in avoiding serving of punishments not connected with the isolation of person.

Keywords: justice; generic object of crimes against justice; direct objects of crimes that consist in avoiding serving of punishments not connected with the isolation of person.